

Eksponeringsregister

Informasjonsmøte 15. juni 2015

Bakgrunn

- **Forskrift om utførelse av arbeid kap. 31**
- **Faktorer som utløser krav om register:**
 - Kreftfremkallende eller arvestoffskadelige kjemikalier og bly
 - Støv med asbestfiber
 - Biologiske faktorer
 - Ioniserende stråling
 - Helsefarlige stoffer ved bergarbeid
- Krav om register gjelder spesielt der det kan gå lang tid mellom eksponering og utvikling av sykdom

Hensikt

- Formålet med registeret er at arbeidsgiver skal ha oversikt over arbeidstakere som har vært utsatt for skadelige forhold.
 - Enheten kan iverksette tiltak for å forebygge eksponering.
- Danner underlag for å tilby helseoppfølging til eksponerte ansatte og studenter.

Lagringstid

- **Minst 60 år**
 - Kreftfremkallende eller arvestoffskadelige kjemikalier og bly
 - Støv med asbestfiber
 - Helsefarlige stoffer ved bergarbeid
 - Ioniserende stråling
- **Minst 10 år**
 - Biologiske faktorer. I bestemte tilfeller **inntil 40 år** etter at siste kjente eksponering som kan medføre infeksjon.

Innsyn

- **Forskriftskrav:**
 - Arbeidstaker, verne- og helsepersonale, verneombud, medlemmer av arbeidsmiljøutvalg, andre personer som har som særlig oppgave å ivareta sikkerhet og helse på arbeidsplassen og Arbeidstilsynet
- **NTNU:**
 - **Tilgang til systemet:** Arbeidstaker, Bedriftslege, bedriftssykepleier (bht), systemadministrator (2 personer) og hovedverneombud.
 - **Får opplysninger på forespørsel:** Arbeidstaker (får oppl. om seg selv), verneombud, AMU-medlemmer og Arbeidstilsynet.

Når skal man registrere seg? (1)

Ordlyden i de ulike paragrafene i Forskrift om utførelse av arbeid kap. 31 er forskjellig:

Kreftfremkallende eller arvestoffskadelige kjemikalier (§31-1)

- «[...] er eller kan bli eksponert for [...]»:
 - Kreft 1, Kreft 2, Mut 1, Mut 2 (Forskrift om klassifisering, merking, mv. av farlige kjemikalier)
 - Carc. 1A, Carc 1B, Muta 1A, Muta 1B (CLP)

Bly (§31-1)

- «[...] arbeider med bly og blyforbindelser»

Støv med asbestfiber (§31-2)

- «[...] har vært eller kan bli utsatt for støv med asbestfiber»

Biologiske faktorer (§31-3)

- «[...] er eller har vært eksponert for biologiske faktorer i smitterisikogruppe 3 eller 4»

Ioniserende stråling (§31-4)

- «[...] arbeider med ioniserende stråling»

Helsefarlige stoffer ved bergarbeid (§31-5)

- «[...] er utsatt for helsefarlige stoffer ved bergarbeid»

Når skal man registrere seg? (2)

Kreftfremkallende eller arvestoffskadelige kjemikalier

OBS: Kun de som er klassifisert i kategori 1 og 2 (ihht. klass/merk-forskriften) eller 1A og 1B (ihht. CLP). I praksis vil dette si:

Risikosekning (R-setn.)	Faresetning (H-setn.)
R46 – Kan forårsake arvelige skader	H340 – Kan gi genetiske skader
R45 – Kan forårsake kreft	H350 – Kan forårsake kreft
R49 – Kan forårsake kreft ved innånding	H350i – Kan forårsake kreft ved innånding

Risikosekning (R-setn.)	Faresetning (H-setn.)
R68 – Mulig fare for varig helseskade	H341 – Mistenkes å kunne gi genetiske skader
R40 – Mulig fare for kreft	H351 – Mistenkes for å kunne forårsake kreft

Biologiske faktorer

- Smitterisikogruppe 3
- Smitterisikogruppe 4

Hva skal registreres?

- Varierer noe etter type eksponering.
- Ved eksponering for kreftfremkallende eller arvestoffskadelige kjemikalier og bly skal følgende registreres:
 - Navn
 - Fødselsnummer
 - Stilling
 - Arbeidssted
 - Hvilket kjemisk stoff arbeidstaker er eksponert for, hvordan, konsentrasjon, tidspunkt og varighet.

Retningslinje – Hvem skal registreres?

- **NTNU tolker regelverket slik:**

Ansatte og studenter som arbeider med følgende faktorer skal registreres:

- *Kreftfremkallende eller arvestoffskadelige kjemikalier*
- Bly og blyforbindelser
- *Biologiske faktorer*
- Ioniserende stråling

<p>Kreftfremkallende eller arvestoffskadelige kjemikalier</p> <ul style="list-style-type: none">• «[...] <u>er eller kan bli eksponert for</u> [...]»:<ul style="list-style-type: none">– Kreft 1, Kreft 2, Mut 1, Mut 2 (Forskrift om klassifisering, merking, mv. av farlige kjemikalier)– Carc. 1A, Carc 1B, Muta 1A, Muta 1B (CLP) <p>Bly</p> <ul style="list-style-type: none">• «[...] <u>arbeider med</u> bly og blyforbindelser» <p>Støv med asbestfiber</p> <ul style="list-style-type: none">• «[...] <u>har vært eller kan bli utsatt for</u> støv med asbestfiber» <p>Biologiske faktorer</p> <ul style="list-style-type: none">• «[...] <u>er eller har vært eksponert for</u> biologiske faktorer i smitterisikogruppe 3 eller 4» <p>Ioniserende stråling</p> <ul style="list-style-type: none">• «[...] <u>arbeider med</u> ioniserende stråling» <p>Helsefarlige stoffer ved bergarbeid</p> <ul style="list-style-type: none">• «[...] <u>er utsatt for</u> helsefarlige stoffer ved bergarbeid»

Retningslinje - Andre situasjoner som krever registrering

- Arbeidsoppgaver hvor ansatte kan komme i kontakt med faktorer nevnt i forskrift om utførelse av arbeid kap. 31 og kun har personlig verneutstyr som beskyttelse.
 - Eks: Driftspersonell som skifter filter i ventilasjon fra lab hvor det benyttes kjemikalier med merking som i tabellen på slide 7
- Avvikssituasjoner (søl, «utblåsning», ventilasjonssvikt e.l.) som medfører eksponering av alle som er til stede, også de som ikke direkte arbeider faktorer nevnt i forskrift om utførelse av arbeid kap. 31.
- Ansatte/studenter som ikke selv arbeider med registerpliktige faktorer skal ikke registreres med mindre det oppstår avvik der alle i lokalet kan bli eksponert

Retningslinje – Hvem skal foreta registreringen?

- **NTNUs anbefaling:** Hver og en registrerer seg selv (inkl. studenter).
- Enhetene kan velge andre måter å løse registreringen på, hvis det er hensiktsmessig.
 - Eks. ved at én person registrerer for andre (er avhengig av opplysninger fra dem det gjelder)
- Enhetene må dokumentere hvordan de informerer ansatte og studenter om registeret og hvordan de løser selve registreringen.

Pilotprosjekt

- NTNU startet prosessen med innføring av register over eksponerte arbeidstakere i 2002 (sak i AMU).
- Samarbeid med universitetene 2007-2008.
- Arbeidstilsynets Bedre Kjemi i 2008-2011.
- NTNU og SINTEFs pilot i 2009.

Pilotprosjekt

- Hva har pilotprosjektet avdekket?
 - Etablering av eksponeringsregister må være forankret hos ledelsen.
 - Ledelsen må være tydelige på hva som skal registres.
 - Felles forståelse av hva er eksponering, (iht. lovverket).
 - Alle som arbeider med «trekantmerkede kjemikalier» skal føre register.
 - Det må avsettes tilstrekkelig tid til registrering.
 - Ansatte/studenter må ha god opplæring i ECO Exposure.
 - Egenmotivasjon for å føre register.
 - Felles forståelse av begreper brukt i ECO Exposure.

Registrering gjøres i Eco Exposure:

- Modul fra leverandør av stoffkartotek
- Er i gang med ny anskaffelse av stoffkartotek – eksponeringsregister er en del av kravspesifikasjon.
- Må ha lisens for å kunne registrere eksponering.
- Lisens kan man få fra personer med administratortilgang.
- Trenger ikke vite personnummer – kan fylles ut av den som får tilgang.
- Kan også bruke D-nummer, evt. et annet nummer.
- HMS-avdelingen vil kjøre kurs i modulen

Rediger brukerinformasjon

Navn: Ann Kristin Sjaastad
Brukernavn: ann.kristin.sjaastad@ntnu.no
E-post: ann.kristin.sjaastad@ntnu.no
Språk på Velkomstmil: Norsk
Lisensstype*: Systemadministrator
Lokasjon Struktur I: Lille Bedrift AS
Lokasjon Struktur II: Lille Bedrift AS
 Innsyn i registeret
Eco Exposure rettigheter: Registrere eksponeringer
 Administrere lisenser
Eco Exposure lisens:

! Hvis du lar personnummer være blankt, vil brukeren få en epost med instruksjoner for hvordan han selv legger inn dette. Frem til dette er lagt inn kan personen ikke velges i en evt. eksponering.

Personnummer: ****
Bekreft personnummer: ****
Stilling: Yrkeshygienisk orakel
Arbeidssted: Island
Lagre

Eco Exposure (1)

- Når man har fått tilgang til Eco Exposure dukker valget «Eksponering» opp i menyen

Eco Archive (Arve Johansen)

Lille Bedrift AS

Administrasjon

- Lokalt søk
- Globalt søk
- Lokasjoner
- Eksponering**
- Tiltaksliste
- Setningsbibliotek
- Rapporter
- Brukere
- SDS forespørsler
- Forslag til EcoOnline
- Oppstrøms rapportering
- Abonnement
- Innstillinger
- Firmainnstillinger
- Administrere Informasjon
- Brukermanual
- Logg ut

Eco Local Publisher

- ⊕ Demo Arbeidstilsynet
- ⊕ ... Island
- ⊕ Min Virksomhet
- ⊖ NTNU testlokasjon

Informasjon

Nyheter

Oppdatert inform
Tidspunktet for lar på verket.
Vi har tidligere ko vi lanseringen mei
Vi vet at det også på fristen til CLP.
Derfor vil vi lanse applikasjonene og
Les mer

EcoOnline introd
I snart 15 år har v viktig ønsker vi at du vil, hvor du vil.
Les mer

Intern informasj

Eco Exposure (3)

- Kan registrere enkelteksponeringer eller repeterende eksponeringer

Opprett eksponering ?

Eksponeringens navn*

Eksponeringsdato*

Varighet* 0 0 tt mm

Søk i personliste

Eksponert person*

Arbeidssted*

Verneutstyr

Kommentar

Eco Exposure (4)

- For å kunne registrere en eksponering, må det være tilknyttet et sikkerhetsdatablad eller informasjonsblad.
- Der hvor den typen dokumentasjon mangler, må man lage selv – her er et eksempel på hvordan et informasjonsblad på biologiske faktorer kan lages.
- Sikkerhetsdatablad og informasjonsblad som allerede ligger i databasen kan enkelt hentes inn.
- Informasjonsblad kan produseres i Local Publisher (i stoffkartoteksystemet)

Salmonella spp. Side 1 av 2

**Informasjonsblad for
helsefarlig biologisk materiale
(Gruppe 3)
Salmonella spp.**

Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	23.03.2012
Kjemikalies navn	Salmonella spp.
Produktgruppe	Bakterie som kan gi diare hos dyr og mennesker
Firmanavn	DMF-lærd for komparativ medisin
Postnr.	7030
Poststed	Trondheim
Land	Norge
Utarbeidet av	Anne Åm.

Risikomomenter

Farebeskrivelse	Bakterien kan forekomme i tarmkanalen og gris, og kan smitte til mennesker. Kan gi diare hos både dyr og mennesker, og mer alvorlige problemer hos svake personer, eller svært unge og gamle personer.
-----------------	--

Førstehjelpsbehandling

Generelt	Ved utvikling av sykdom, ta kontakt med lege.
Hudkontakt	Vask og desinfiser hender etter kontakt med avføring fra gris
Øyekontakt	Skyll øyne dersom de kommer i kontakt med avføring fra gris
Annens informasjon	Ved utvikling av mage-tarminfeksjon etter kontakt med gris: ta kontakt med lege.

Tiltak ved brannslukking

Forebyggende vernetiltak

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	God hygiene på dyrerom og operasjonsrom
Åndedrettsvern	F2 eller F3-maske anbefales ved arbeid med gris.
Håndvern	Hansker skal benyttes ved arbeid med gris

Helseskadelige egenskaper/toksikologiske data

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	Bakterien kan gi diare, smitter via avføring
Sveiging	Kan gi diare

Opplysninger om smittefare

Smittefare	Fekal-oral smittevei
------------	----------------------

Destruksjon / sanering

Opplysninger om lover og forskrifter

Eco Exposure (5)

- Eksempel på en repeterende eksponering.
- Her forutsetter vi at arbeidet gjennomføres i henhold til **kap. 4 i forskrift om utførelse av arbeid**; opplæring, vernebekledning og nødvendige tillatelser.
- Kan kopiere aktive eksponeringer.
- Er pr. i dag ikke mulig å knytte flere personer til samme eksponering.

Informasjon om eksponering: - Riving av asbestplater			
Startdato	06.05.2015		
Sluttdato	26.06.2015		
Frekvenstype	Ukedager (Mandag, Onsdag, Fredag)		
Registrert av	Arve Johansen/ECO-ID 1060311		
Verneutstyr	Heldekkende drakt og friskluftsmaske		
Risikokategorier berørt av denne eksponeringen	Kreftfremkallende		
Status			(100) %
Arbeidstakere			
Navn	Stilling	Arbeidssted	
Ann Kristin Sjaastad	Yrkeshygienisk orakel	Island	
Produkter tilknyttet repeterende eksponering - Riving av asbestplater			
Produktets navn	Firmanavn	Status	
ASBEST	Lille Bedrift	100 %	

Eco Exposure (6)

- Feltene endrer seg avhengig av hvilken type eksponering det er snakk om.

Rediger informasjon om eksponering - Åpen radioaktiv kilde

Produktets navn

Valgte kategorier i risikovurderingen

- Kreftfremkallende
- Arvestoffskadelig
- Bly eller blyforbindelse
- Biologiske faktorer i smitterisikogruppe 3 og/eller 4
- Asbest
- Ioniserende stråling
- Bergarbeid

Informasjon som må fylles ut for valgte kategorier:

Ioniserende stråling

Individuelt målte stråledoser

Kontakt

Sert. yrkeshygieniker Ann Kristin Sjaastad:

ann.kristin.sjaastad@ntnu.no, tlf: 91 87 78 56

HMS-rådgiver Arve Johansen:

arve.johansen@ntnu.no, tlf. 41 25 80 11

Bedriftssykepleier Margunn Losnegard Karlsen:

Margunn.l.karlsen@ntnu.no, tlf. 93 04 15 84

Oppstart

- Dato for utrulling av EcoExposure og retningslinjen er ikke satt, blir sannsynligvis i løpet av høsten 2015.
- HMS-avdelingen vil komme med mer informasjon når det nærmer seg
- Når EcoExposure tas i bruk: Starter registrering fra den dagen.

Tema som ble diskutert i møtet (1):

- I EcoExposure: Begrepet «eksponering» brukes konsekvent. Ihht. NTNU sin fortolkning av regelverket burde det stått «arbeidsoppgaven» (o.l.), men det får vi ikke endret.
- Ihht NTNU sin fortolkning av regelverket: Alle som arbeider med de ulike faktorene skal i utgangspunktet registreres. I enkelte tilfeller kan det være mest riktig å ikke registrere – forutsatt at man med sikkerhet kan dokumentere at ansatte/studenter ikke utsettes for faktorene (feks ved at arbeidet pågår i lukket system).

Tema som ble diskutert i møtet (2):

- Stoffer som er merket som kreftfremkallende (feks. trestøv, keramiske fibre, kvarts) utløser krav om registrering selv om det ikke er kjemikalier.
- Datablad/merking av rene kjemikalier gjelder ikke nødvendigvis for fortynninger av samme kjemikaliene. Hvis det lages fortynninger må det også produseres datablad/informasjonsblad.
- Det er pr i dag ikke mulig å hente informasjon fra Paga/FS, men dette er et mål som blant annet kan lette registrering av studenter som tar ulike lab-kurs.

